

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 7465
IESIRE	
Ziua 05	Luna 12 An 2025

EXPUNERE DE MOTIVE

Titlul proiectului de act normativ:

PROIECT DE LEGE privind modificarea și completarea Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii

Motivul emiterii actului normativ:

1. Descrierea situației actuale

În anul 1977 a fost adoptată Legea 5/1977 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale țăranilor cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate.

Potrivit art. 6 - " În sistemul de pensii și asigurări sociale sunt cuprinși, **în mod obligatoriu**, toți țărani cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate, precum și membrii de familie cu care aceștia desfășoară activitate agricolă în gospodărie, dacă au împlinit vârsta de 18 ani"- **Prin urmare, sistemul de pensii era unul obligatoriu.**

Potrivit art. 2 din aceeași lege, erau asimilate contribuției la sistemul național de pensii valoarea produselor livrate anual la fondul de stat:

"Pensia se stabilește în funcție de următoarele elemente:

- a) perioada de contribuție la fondul de pensii;
- b) *valoarea produselor livrate anual la fondul de stat;*
- c) gradul de invaliditate."

Potrivit art. 11

"Valoarea produselor livrate anual la fondul de stat se stabilește pe gospodărie și este luată în considerare, la stabilirea pensiei, pentru

fiecare membru de familie din gospodărie care a plătit contribuția personală pentru a beneficia de pensie."

Potrivit art. 13

"Durata minima de contribuție care da dreptul la pensie pentru limita de vîrsta este de 10 ani."

Articolul 22 din legea precitată stipulează:

" Perioada de contribuție a țăranilor cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate se ia în considerare numai pentru stabilirea drepturilor de pensie si altor drepturi de asigurari sociale, potrivit prevederilor prezentei legi".

Subliniem caracterul imprescriptibil al dreptului la pensie, declarat ca atare în legea precitată:

" Articolul 5

Pensiile acordate taranilor cu gospodărie individuală nu sînt impozabile. Cererile care au drep scop stabilirea dreptului la pensie, introduse în fața oricăror organe, sînt scutite de taxe.

Dreptul la pensie este imprescriptibil."

În limbaj popular și uzual produsele livrate anual la fondul de stat purtau denumirea de "cote la stat" (fiecare dintre noi cei care am avut bunici în zonele necooperativizate știm foarte bine cum funcționa sistemul "cotelor la stat", aspect care e de notorietate și nu trebuie dovedit).

Prin urmare, în baza acestei legi era OBLIGATORIU să fii asigurat la sistemul de pensii și să achiți contribuțiile aferente calității de asigurat.

Perioada de după Revoluția din 1989 a fost una incertă pentru toate categoriile sociale, mai ales pentru această categorie socială.

Statul prin reglementările ulterioare practic a "uitat,, această categorie, și acest lucru rezultă implicit din PRECIZARI Nr. 1412 din 16 octombrie 1992 în aplicarea Legii nr. 80/1992 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor.

În anul 2000 , odată cu noua legislație, nu s-a rezolvat problema țăranilor care au avut calitatea de asigurați obligatoriu în baza Legii 5/1977.

Astăzi avem persoane cu vârsta onorabilă de peste 75 ani care au cotizat la sistemul de asigurări obligatoriu înainte de 1990 care nu beneficiază de vreun venit: nici ajutor social, întrucât dețin o suprafață de teren mai mare de 1000 mp., nici de indemnizație de handicap, întrucât nu se încadrează, dar capacitatea de a-și procura prin muncă strictul necesar este extrem de diminuată.

Arătăm că aceste persoane nu pot beneficia nici de alte facilități la serviciile publice și nici de alte tipuri de ajutoare.

Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii enunță principiul egalității, potrivit căruia asigurații care au realizat cel puțin stagiul minim de cotizare în sistemul public de pensii, beneficiază de tratament nediscriminatoriu, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege, însă la punerea în aplicare a acestei legi și pentru persoanele asigurate în baza Legii 5/1977 se constată reale impedimente atât în ceea ce privește recunoașterea calității de pensionar, cât și din perspectiva documentelor doveditoare ale stagiului de cotizare.

Articolul 17 din Legea 5/1977:

"În vederea asigurării respectării stricte a prevederilor legii privind întocmirea actelor de pensionare a ținerii unei evidente corecte a tuturor datelor și celorlalte elemente pe baza cărora se stabilesc drepturile la pensie și alte drepturi de asigurări sociale pe lângă consiliile populare comunale se constituie comisii de pensii și asigurări sociale ale tăranelor cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate, conduse de

vicepreședintele biroului executiv al consiliului popular și din care vor face parte secretarul biroului executiv, medicul circumscripției sanitare, precum și un număr de 5-7 deputați și țărani cu gospodărie individuală desemnați de adunarea cetățenilor.

Componenta comisiei se aproba de biroul executiv al consiliului popular comunal."

După 1990, aceste comisii sunt desființate și multe documente nu se mai regăsesc, astfel încât oamenii sunt în imposibilitate de a-și depune dosarul pentru pensionare pentru că nu pot obține o adeverință în acest sens.

De altfel, în procesul de legiferare a altor acte normative, legiuitorul a instituit principiul faptului de notorietate publică care nu mai trebuie dovedit. În acest sens sunt dispozițiile art. 255 din Legea 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pe care îl redăm:

"Art. 225 (2) Dacă un anumit fapt este de notorietate publică ori necontestat, instanța va putea decide, ținând seama de circumstanțele cauzei, că nu mai este necesară dovedirea lui."

2. Schimbări preconizate

Prin proiectul de modificare a legii propus, am înlăturat practic discriminarea creată între persoanele care au avut calitatea de agricultori din zonele cooperativizate și pentru care se află în plată pensia minim garantată și cele care au avut calitatea de agricultori din zonele necooperativizate care nu beneficiază de dreptul la pensie, deși au dobândit calitatea de asigurați potrivit legii speciale, din cauza unui cadru legislativ impropriu de natură a crea confuzie în ceea ce privește drepturile agricultorilor din zonele necooperativizate dobândite anterior anului 1990 și eliminate ulterior anului 1990.

Precizăm că în considerentele Deciziei nr.872 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial nr.433 din 28.06.2010, Curtea Constituțională statuează:

" Distinct de exigențele Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Constituția României prevede, în mod expres, la art.47 alin.(2), dreptul la pensie ca drept fundamental. Textul constituțional nu califică dreptul la pensie doar din perspectiva unui interes patrimonial al persoanei, ci, consacrand în mod expres dreptul la pensie ca un drept fundamental, impune statului obligații constituționale suplimentare, astfel încât să se asigure un nivel de ocrotire al acestui drept superior celui prevăzut de Convenție și de protocoalele sale adiționale. În aceste condiții devine aplicabil art.60 din Convenție, potrivit căruia "nicio dispoziție din prezenta convenție nu va fi interpretată ca limitând sau aducând atingere drepturilor omului și libertăților fundamentale care ar putea fi recunoscute conform legilor oricărei părți contractante sau oricărei alte convenții la care această parte contractantă este parte".

Curtea constată că dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții individului, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să îi plătească o pensie al cărei quantum să fie guvernat de principiul contributivității, cele două obligații fiind intrinsec și indisolubil legate. Scopul pensiei este acela de a compensa în perioada pasivă a vieții persoanei asigurate contribuțiile vărsate de către aceasta la bugetul asigurărilor sociale de stat în temeiul principiului contributivității și de a asigura mijloacele de subzistență a

celor ce au dobândit acest drept în condițiile legii (perioadă contributivă, vârstă de pensionare etc.). Astfel, statul are obligația pozitivă de a lua toate măsurile necesare realizării acestei finalități și de a se abține de la orice comportament de natură a limita dreptul la asigurări sociale.

Deși sumele plătite cu titlu de contribuție la asigurările sociale nu reprezintă un depozit la termen și, prin urmare, nu pot da naștere vreunui drept de creanță asupra statului sau asupra fondurilor de asigurări sociale (Decizia Curții Constituționale nr.861 din 28 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.45 din 22 ianuarie 2007), acestea îndreptățesc persoana care a realizat venituri și care a plătit contribuția sa la bugetul asigurărilor sociale de stat să beneficieze de o pensie care să reflecte nivelul veniturilor realizate în perioada activă a vieții.

Cuantumul pensiei, stabilit potrivit principiului contributivității, se constituie într-un drept câștigat, astfel încât diminuarea acesteia nu poate fi acceptată nici măcar cu caracter temporar. Prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana în cauză practic și-a câștigat dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității; astfel, contributivitatea ca principiu este de esența dreptului la pensie, iar derogările, chiar și temporare, referitoare la obligația statului de a plăti cuantumul pensiei, rezultat în urma aplicării acestui principiu, afectează substanța dreptului la pensie.”

Modificarea propusă va genera următoarele consecințe:

-perioada cuprinsă între data intrării în vigoare a Legii 5/1977 și până la abrogarea acesteia prin Legea 80/1992 va fi recunoscută ca stagiul de cotizare la sistemul de pensii

- stagiul minim de cotizare va fi cel din Legea 5/1977, adică minim 10 ani
- documentele necesare se vor obține mult mai facil

De asemenea, vor fi reduse decalajele de sărăcie dintre diversele categorii sociale din România. Accesul la serviciile publice va fi asigurat și acestor persoane, care în prezent, sunt vulnerabile, după ultimele modificări ale Guvernului aceste persoane nici măcar calitatea de co-asigurat la sistemul public de sănătate nu o mai pot avea.

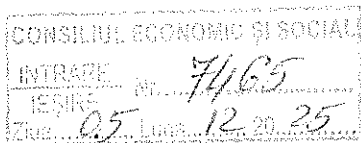
3. Alte informații

Opinăm că impactul financiar este nesemnificativ datorită unui număr redus de agricultori în viață și datorită faptului că veniturile acestora nu pot fi cumulate cu venituri din alte surse bugetare.

Față de cele prezentate, am elaborat prezenta propunere legislativă pe care v-o supunem spre dezbateră și aprobare.

Inițiatori:
 Chirilă Cămină
 LAPUȘAN REMUS
 GOVOR MIHAIL
 CIUNT IONEL
 VUȘAN VOICU
 BARA ANIȘA
 Solomon Adrian

Nr.crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
1	POAN HORICEI	PSD	
2	GEAMĂRAN ADILA	PSD	
3	MOISEEV ALEXANDRU	PSD	
4	ADAMNICHAI MIPELA	PSD	
5	MAGIU AUGUSTIN FLORENTIN	PSD	
6	GABRILESCU GRATIETA	PSD	
7	SPALC CATERINA	PSD	
8	CONSTANTINESCU SERGIU	PSD	
10	STOENICA IRENA	PSD	
11	BODS MARIAN	PSD	
12	TOALA IULIE	PSD	
13	ZUTUTURA MARIANA ELENA	PSD	
14	TOMA IULIE	PSD	
15	MORAR LUCIAN	PSD	
16	ENE CORINA	PSD	
17	TOADER BEGDAN	PSD	
18	FURUNA MIRCEA	PSD	
19	MANTA CLAUDIU	PSD	
20	SUCIU DANIEL	PSD	

Parlamentul României

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

PROIECT DE LEGE

privind modificarea și completarea Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii

Articolul I- Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1089 din 04 decembrie 2023, se modifică și se completează după cum urmează:

"1. La articolul 13 se introduce o nouă literă d) cu următorul conținut:

d) perioada de contribuție la fondul de pensie și valoarea produselor stabilite anual la fondul de stat pentru persoanele cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate, precum și membrilor de familie care au desfășurat activitate agricolă în gospodărie, în condițiile reglementate de Legea 5/1977

2. La articolul 46 se introduc două noi alineate, alin. (3) și alin. (4), cu următorul conținut:

(3) Pensia pentru limită de vârstă se cuvine și persoanelor prevăzute de Legea 5/1997 care deși au îndeplinit condițiile privind vârsta și stagiul minim de cotizare nu și-au valorificat aceste drepturi până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(4) Pensia pentru limită de vârstă prevăzută la alin. (3) nu poate fi cumulată cu alte forme de sprijin financiar prin care se asigură venitul minim garantat sau cu veniturile sociale stabilite prin legi speciale, cu excepția celor care se acordă tuturor pensionarilor.

3. La articolul 89 se introduce un nou alineat, alin. (6), cu următorul conținut:

(6) Prin excepție de la prevederile alin. 2, cererea de pensionare se poate depune cu depășirea termenului 30 zile de către persoanele prevăzute la art. 46 alin. (3) și este însoțită de următoarele acte: copie certificat de naștere și căsătorie, adeverință eliberată de către primăria pe raza căreia persoana solicitantă figurează sau a figurat înscrisă ca membru în gospodăria individuală situată în zona necooperativizată, copie după poziția din Registrul Agricol în care a fost evidențiată gospodăria agricolă, declarația pe propria răspundere a titularului cererii din care rezultă îndeplinirea obligației de livrare a produselor la fondul de stat potrivit Legii 5/1977.

4. La articolul 90 alineatul 4 se completează cu lit. e) cu următorul conținut:

e) pentru persoanele prevăzute de art. 46 alin. (3) , care nu au formulat solicitări în baza legilor anterioare și nu au beneficiat de forme de sprijin financiar prin care se asigură venitul minim garantat sau de veniturile sociale stabilite prin legi speciale, cu excepția celor care se acordă tuturor pensionarilor, de la data îndeplinirii efective a condițiilor de vârstă și stagiul de cotizare.

Articolul II Dispoziții finale

- (1) În termen de 30 zile de la intrarea în vigoare a legii, prin hotărâre a Guvernului se aprobă normele metodologice de aplicare a legii, modelul adeverinței și declarației pe propria răspundere prevăzute la art. 89 alin. 6.
- (2) Prezenta lege intră în vigoare la 3 zile de la publicare în Monitorul Oficial al României, potrivit art. 78 din Constituția României.

Această lege a fost adoptată de Senat,
în ședința din cu respectarea
prevederilor art. 75 și art. 76 alin. (2)
din Constituția României republicată.

Președintele Senatului
Mircea Abrudean

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților
în ședința din..... cu respectarea
prevederilor art. 75 și art. 76 alin. (2)
din Constituția României republicată.

Președintele Camerei Deputaților
Sorin- Mihai Grindeanu